

DEGERFORS KOMMUN
Kultur- och utbildningsförvaltningen

Sofia Luthman, 0586-481 63
sofia.luthman@degerfors.se

Kvalitetsredovisning kulturområdet läsåret 2017-2018

Uppdragsgivare:

Innehåll

Inledning	3
Förutsättningar	3
Uppföljning av åtgärder enligt föregående års kvalitetsredovisning	3
Verksamhetens mål, arbete, resultat och åtgärder	3
Mål 1: Möjliggöra för alla invånare att både utöva, uppleva och ta del av olika kultur-och konstformer	4
Tillhörande indikatorer utifrån ett musikskoleperspektiv:	4
Analys:	4
Åtgärder:	6
Indikatorer utifrån ett vidare perspektiv:	6
Analys:	7
Åtgärd:	8
Mål 2: Biblioteket ska vara tillgängligt och berikande för alla oavsett ålder, funktionsvariation eller språk.	8
Tillhörande indikatorer (vilka bygger på de uppgifter som registreras in till Kungliga Biblioteket):	8
Analys:	8
Åtgärd:	8
Mål 3: Fritidsgården ska vara en öppen verksamhet där alla ungdomar ska kunna vara delaktiga och påverka sin fritid med vuxet stöd.	9
Tillhörande indikatorer:	9
Analys:	9
Åtgärder:	10
Slutord	10

Inledning

Kulturområdet tillhör kultur-och utbildningsförvaltningen och består av musikskola, bibliotek, allmänskultur och sedan februari 2017 även fritidsgård.

Förutsättningar

Bibliotek: På biblioteket finns det fem anställda fördelat på 4,75 tjänst. Fördelningen ser ut som så att det är en bibliotekarie och fyra biblioteksassistenter. Utöver de på bibliotek vanligt förekommande arbetsuppgifterna jobbar personalen även med att köpa in kultur till förskola och grundskola, administrera föreningsregister och handlägga föreningsbidrag, bemanna skolbiblioteken samt ansvara för kommunens lotteriverksamhet.

Musikskola: På musikskolan finns det elva anställda, varav nio med tillsvidarejänst fördelat på 4,7 tjänst, samt två personer med intermitterant anställning. Musikskolan erbjuder undervisning i musik (träblås, brass, stråk, piano, gitarr, slagverk och sång) samt dans, drill och teater.

Fritidsgård: På fritidsgården finns det två anställda fritidsledare, fördelat på 1,25 tjänst och en inhyrd personal från musikskolan/Folkets hus på 0,25 tjänst.

Uppföljning av åtgärder enligt föregående års kvalitetsredovisning

Det här är första året som kulturområdet gör en kvalitetsredovisning så det finns inga jämförelser eller uppföljningar att göra.

Verksamhetens mål, arbete, resultat och åtgärder

Kommunfullmäktiges mål är att Degerfors ska vara en kommun där människor vill leva och bo och där företag vill etablera sig och verka. Här ska finnas attraktiva boende-och livsmiljöer, ett dynamiskt näringsliv, väl utbyggda kommunikationer och närhet till natur-och kulturupplevelser et cetera. Det ska uppnås genom att fokusera på attraktivitet, kvalitet i verksamhet och service samt integration. De mål som kultur-och utbildningsnämnden har tagit fram för kulturområdet är:

Mål 1: Möjliggöra för alla invånare att både utöva, uppleva och ta del av olika kultur-och konstformer.

Mål 2: Biblioteket ska vara tillgängligt och berikande för alla oavsett ålder, funktionsvariation eller språk.

Mål 3: Fritidsgården ska vara en öppen verksamhet där alla ungdomar ska kunna vara delaktiga och påverka sin fritid med vuxet stöd.

Dessa mål har i samråd med kommunens utvecklingsledare brutits ner i delmål och indikatorer för att mäta målpuppfyllelsen har tagits fram (se redovisning nedan)

Mål 1: Möjliggöra för alla invånare att både utöva, uppleva och ta del av olika kultur-och konstformer.

Tillhörande indikatorer utifrån ett musikskoleperspektiv:

Antal tillfällen för show eller uppvisning: 3 tillfällen på hösten och 11 på våren (då räknas enbart de evenemang musikskolan själv arrangerar och inte de evenemang musikskolan gästar)

Antal personer som medverkade vid uppvisning eller show i förhållande till antal publik: Musikskolan tar inte längre inträde vid sina framträdanden och shower (det upphörde när elev-och föräldraföreningen lade ner sin verksamhet) och har därför haft svårt att räkna exakt publikantal vid dessa tillfällen. Detta ska korrigeras till nästa läsår. Nedan följer en uppräknig av deltagarantal på respektive framträdande/show:

Spökshow (Folkets hus): 42

Adventsmys (Musikskolan): 16

Julshow (Folkets hus): 46

Alla hjärtans mys (Musikskolan): 50

Skolbesök med lärarorkester (ute på kommunens fem F6-skolor): 8

Skolshower (Folkets hus): 52

Sommarshow (Folkets hus): 65

Sångkonsert (Musikskolan): 25

Antal inskrivna elever på musikskolan: 173 unika elever, räknar man i stället inskrivna på olika ämnen hamnar talet på cirka 220 elever.

Antal personer i kö till musikskolan: 100, varav cirka 40 har sökt inför höstterminen 2018.

Antal besökare på prova-på-kväll i förhållande till antal medborgare i Degerfors kommun: 27 deltagare fullföljde kvällen (var alltså med från början till slut). Fler deltagare var dock i omlopp under kvällen, men fullföljde inte aktiviteterna som helhet. 27 deltagare av ett totalt invånarantal på 10 000. Av dessa 27 deltagare var majoriteten i åldersspannet F6 (det var också den gruppen musikskolan riktat sin marknadsföring mest mot). Degerfors kommuns totala antal F6-elever är 629 stycken, vilket innebär att 4,2 % av den målgruppen besökte Prova på-kvällen.

Analys:

Då vi endast har gjort grova uppskattningar av publikantalet på våra shower på Folkets hus är det svårt att uttala sig definitivt, men vi har märkt av att ju fler elever som medverkar på showen, desto större publik får vi. Det är också så att våra yngsta elever lockar en större publik. Under både spökshowen och julshowen märkte vi av att det inte var så stor publik som det brukar (men då var det ju också färre deltagande elever än på Alla hjärtans mys på musikskolan (som är en mycket mindre tillställning än en show). Sommarshowen var en mycket mer välbesökt show, men så var det ju också betydligt fler medverkande elever. Det är något som vi får ta till oss, att vi måste tänka mer strategiskt när vi planerar våra shower och

se till att vi har ett ordentligt underlag för en större show. När det gäller julshowen deltog inga stråkelever eller drillelever, något som så klart märktes i statistiken.

Vad gäller antalet inskrivna unika elever på musikskolan har det minskat något under det senaste läsåret, framför allt i ämnena drill och brass där musikskolan har haft en lite högre rotation på lärare än i andra ämnen. Musikskolan fick en hastig och oväntad vakans på drill under hösten och det dröjde tyvärr ett par månader innan en ny instruktör kom på plats. Det är också oklart om listorna från början av höstterminen verkligen stämmer, då det i efterhand framkommit att vår administratör inte fått uppdaterade listor från tidigare lärare.

Många ledare för musik- och kulturskolor slår sig lite för bröstet när de berättar om hur långa köer de har. Långa köer bör dock inte vara ett självändamål.

Målsättningen måste väl ändå vara att korta köerna och ta in så många elever som möjligt, eftersom det är eleverna vi finns till för? Det är inte utan att man blir lite fundersam när kön till musikskolan består av 100 personer och vi har totalt 173 placerade unika elever. I vissa ämnen (så som exempelvis piano och gitarr) är det och har länge varit väldigt lång kö. Dels är de ämnena populära och dels har lärarna inte så hög tjänstgöringsgrad (pianoläraren har till exempel bara 0.2 ssg). I gruppämnen såsom drill, dans, kör och teater kan det stå många i kö men kötiden är ändå inte lika lång som i exempelvis piano eftersom man kan ta in fler elever åt gången. Det är dock en sanning med modifikation eftersom gruppverksamheter kräver att de man tar in tillhör ungefär samma åldersspann och att de har ungefär samma förkunskaper som dem som redan är elever i gruppen. De förklaringarna räcker dock inte för att förklara varför vi har så många elever i kö men har minskat i totalt elevantal. För det är ju inte bara elever som önskat sig piano och gitarr som står i kö. Kan det vara så att lärare skulle kunna ta in fler elever men inte gör det? I så fall, vad beror det på? Är det kölistorna som inte stämmer? Det här är något som ledningen behöver och ska forska vidare i.

Under de senaste åren har våra prova på-kvällar stadigt vuxit i popularitet och besöksantalet har slagit rekord för varje år. I år var det betydligt färre som besökte oss. Jämför man med förra året då antalet som genomförde hela kvällen låg på strax över 100 personer är 27 deltagare snudd på katastrof. Möjliga orsaker kan vara att det var värmebölja, vilket märktes på besöksstatistiken både på biblioteket och fritidsgården under samma tid, brister i marknadsföringen (trots åtskilliga utskick och mejlkontakter hade en av de större skolorna i samhället helt missat att musikskolan skulle komma och besöka deras skola veckan innan-vilket gjorde att ett viktigt led i marknadsföringsstrategin föll bort). Sedan några år tillbaka skickar vi inte ut inbjudningarna till Öppet hus direkt hem till barnen utan skickar dem till grundskolorna och ber dem att dela ut dem. Kanske kan det påverka? Å andra sidan så skickade vi ut det via skolorna förra året också och då hade vi besöksrekord. Vi fick i efterhand höra att en av de stora grundskolorna i tätorten hade aktiviteter för sina elever på skolan under samma kväll, vilket såklart också påverkar vår besöksstatistik. Bättre framförhållning och samordning kring våra respektive kalendrier skulle kunna förhindra att vi konkurrerar med varandra i framtiden.

Åtgärder:

Överlag behöver musikskolan bli mycket vassare på att uppdatera sina elev-och köllistor, så att de alltid är aktuella. Vi har haft möten om det och kommer att fortsätta prata om vikten av att vi har aktuella kontaktuppgifter och statistiskt underlag som stämmer överens med verkligheten. Avstämningar tillsammans med personalen kommer att göras fortlöpande under hela nästa läsår.

Ledningen har tagit fram en nyckel för hur varje lärare kan räkna ut hur många elever hen kan ta emot. Detta är uppdelat på undervisning för enskilda elever, i mindre grupper om 5-7 elever samt större grupper om 8-10 elever. Den här nyckeln ska presenteras på uppstartskonferensen i samband med att vi går igenom elevlistor-och köllistor. Jag är övertygad om att detta kommer att åskådliggöra att musikskolan kan ta emot fler elever än vi gör idag. Nästa steg är att respektive lärare som har "luckor" i sin tjänst i samråd med övriga kollegor och ledning funderar ut hur man kan rekrytera fler elever. Exempelvis kan vi utöka samarbetet med grundskolan, men inte minst satsa på fritidshemmen som inte är styrda av timplan och läroplan och nog är lite mer flexibla. Vi kan också tänka nytt kring vår egen undervisning. Kanske även erbjuda kortkurser och/eller workshops? Det kan ju vara så att någon gärna vill prova på en aktivitet hos oss men inte vill bli uppbokad varje vecka?

Vad gäller öppet hus får vi överväga att gå tillbaka till våra gamla marknadsföringsmetoder: kontakta lärarna direkt i stället för att enbart ha kontakt med skolledningen inför skolbesök, skicka brev hem på posten till barnen och framför allt: samverka med andra aktörer kring kalendariet.

Utöver dessa åtgärder kan musikskolan förbättra sin måloppfyllelse genom att erbjuda fler konstformer. Det kan vi göra tack vare det bidrag vi har sökt och beviljats av Kulturrådet. Till hösten startar undervisning i bild och form. Ansvarig lärare är också intresserad av att erbjuda undervisning i animation och videoproduktion. Lokalerna håller på att ställas i ordning nu under sommaren. Utöver bild och form-lokaler ska vi också bygga en musikstudio, något som både våra elever och lärare har efterfrågat. När den är färdig ska vår gitarrlärare tillika ljudtekniker erbjuda undervisning i musik-och ljudproduktion. Utöver detta vill ledningen starta undervisning i kreativt skrivande.

Indikatorer utifrån ett vidare perspektiv:

Under mål 1 faller ju även verksamhet som inte anordnas av musikskolan och även om det inte har tagits fram några målindikatorer för den verksamheten kan det vara värt att åtminstone nämna den:

Avdelningen för kultur verkar för att uppnå mål ett genom att arrangera ett flertal välbesökta arrangemang såsom teaterföreställningar, konstutställningar, biovisningar, lovaktiviteter, ett dansresidens med ett professionellt danskompani som bjudit på en workshop och en work in progress-föreställning, samt författarbesök. Under läsåret 2017-2018 deltog kommunen i SKL-projektet "Mer för fler", något som resulterade i tankar om hur vi kan utveckla samarbeten och samverkan mellan kulturområdets olika verksamheter. Ett gott samarbete med föreningen Riksteatern och Filmklubben bidrar till att medborgarna i Degerfors får fina kulturupplevelser. Biblioteket köper in och arrangerar en rad evenemang, både till förskolan och grundskolan:

2018-03-08 Teater: "Typ tjej typ kille" (årskurs 6)
2018-03-13 Teater: "Pippi på de sju haven" (årskurs F6) Skapande skola
2018-03-21/22 Författarbesök av Sören Olsson (årskurs 5)
2018-06-01 Skolbio: "Mamma Mia" (årskurs 7) Skapande skola
2018-06-13 Skolbio: "Offside" (årskurs 9)
samt till allmänheten:
2018-02-17 Barnteater: "Petter och hans fyra getter"
2018-02-21 Cirkus på biblioteket
2018-02-23 Bio: "Trolls"
2018-03-26 "Påsklovemusik med blåskvintetten Arctic 5"
2018-03-28 Bio: "Den stora nötkuppen 2"
2018-06-25/26 Cirkusskola på Folkets hus som avslutades med föreställning
2018-06-29 Sommarlovsbio: "Bamse och häxans dotter"
2018-07-06 Sommarlovsbio: "Richard the Stork"

Kommande sommarlovsbioföreställningar:

2018-07-13 "Dumma mej"
2018-07-20 "Kapten Sabeltand"
2018-08-03 "Filmen om Nalle Puh"
2018-08-10 "Tjuren Ferdinand"

En rad aktiviteter har anordnats inom ramen för Skapande skola (utöver de ovan nämnda). Bland annat har mellanstadieelever besökt Nobelmuseet och Experimentverkstaden, högstadieelever har rest till Stockholm för att besöka ABBA-museet och Vasamuseet. Det har också anordnats författarbesök med mera.

För lovpengarna kommunen får från Socialstyrelsen anordnas bland annat påsklovskul med Arctic 5, cirkusskola på Folkets hus, teaterskola på Kulturcentrum Berget, lägerverksamhet i Däldenäs, resor till Knapped med fritidsgården, sommarlovsbio och sommarmusikskola på musikskolan (med undervisning i dans, drill och slagverk) pengar till fritidshemmens verksamhet med mycket mer.

Analys:

Avdelningen lyckas bra i sitt uppdrag, mycket tack vare sin personal som trots en begränsad budget gör ett mycket gott arbete. Avdelningen är också mycket aktiv när det gäller att söka bidrag utifrån, vilket gör att vi kan sätta lite extra guldkant på tillvaron. Trots att Degerfors är en ganska liten kommun finns här ett bra utbud, också mycket tack vare det goda samarbetet med föreningslivet. Det finns en rad eldsjälare i kommunen! Riksteatern har haft lite bekymmer med svikande publikantal på sina föreställningar under senare tid. Deras egen analys är att det beror på att det blir allt svårare att få tag på turnerande ensembleföreställningar, vilka drar mer folk. De har också haft otur med att deras föreställningar har krockat

med andra aktiviteter i kommunen, exempelvis DIF:s jubileumskväll. Det är något som aktualiserar behovet av en arrangörskalender!

Åtgärd:

Ta fram en arrangörskalender, som är övergripande för hela kommunen, där arrangörer långt i förväg när de planerar sina kommande aktiviteter, kan se om det är "upptaget" vissa datum. Hur en sådan ska utformas och administreras är inte klart ännu, men för att den ska fungera krävs att lösningen är genomtänkt, lättanvänd och lättillgänglig, annars kommer den inte att användas och då försvinner dess värde. Efter semestern avser undertecknad att sammankalla representanter från olika arrangörer (exempelvis Näringslivskontoret, Centrumföreningen, de lokala kyrkorna, föreningslivet m.fl.) till ett möte där vi kan diskutera fram en lösning.

Mål 2: Biblioteket ska vara tillgängligt och berikande för alla oavsett ålder, funktionsvariation eller språk.

Tillhörande indikatorer (vilka bygger på de uppgifter som registreras in till Kungliga Biblioteket):

Antal medier på främmande språk: 2 2725

Antal talböcker, storstil, lättläst, bok och band, punktskrift: 5 453

Antal medier för barnfack respektive vuxenfack: 4 646/9 750

Antal registrerade lån för alla kategorier: 67 752 plus 31 459 omlån

Lokalens utformning + anpassning för funktionsvariationer såsom hiss, ramp: Lokalen är handikappanpassad och alla delar av lokalen, förutom Sagoskogen som ligger en (spiral)trappa upp, är tillgängliga för den med rörelsehinder. Det finns tre ingångar, varav två är handikappanpassade (den ena har en ramp och den andra en hiss).

Öppettider för bibliotek: måndag 12-18, tisdag 12-17, onsdag-torsdag 11-17, fredag 10-16 under hela året (inga särskilda öppettider). Vid högtider och röda dagar gäller andra öppettider.

Öppettider för läshörnan: Läshörnan har öppet när Folkets hus är öppet, vanligtvis 7-18 på vardagar, andra tider på helgen.

Antal besök/dag: 141 i genomsnitt

Analys:

Degerfors bibliotek är välbesökt och omtyckt av sina låntagare. Degerforsborna lånar flest böcker i hela länet (och placerar sig på plats 14 i landet!) Biblioteket har också fått ett högt betyg av recensionerna på sin Facebooksida (det är inte så många som röstat så resultatet är inte helt vetenskapligt men det ger ändå en fingervisning om vad användarna tycker). Det ska vi förvalta på bästa sätt. Någon har skrivit på Facebook att biblioteket är bra men öppettiderna är dåliga, vilket vi har fått höra även från andra håll.

Åtgärd:

Det är svårt att ha öppet mer än vad biblioteket har idag med nuvarande bemanning. Därför har biblioteket sökt och fått pengar från Kulturrådet för att

satsa på Meröppet, det vill säga att låntagare kan rekvirera en låstagg för att kunna använda biblioteket även när det är stängt.

Mål 3: Fritidsgården ska vara en öppen verksamhet där alla ungdomar ska kunna vara delaktiga och påverka sin fritid med vuxet stöd.

Tillhörande indikatorer:

Fritidsgårdens öppettider: tisdag-torsdag 15-20

Antal personal under öppettiden: 2-3 stycken

Antal gårdsmöten/halvår: 1

Antal förslag i förslagslådan/halvår: 2-3

Antal genomförda förslag av de som kom in i förslagslådan: 1

Antal besökare i relation till totala antalet ungdomar i Degerfors kommun i åldrarna 12-18 år: I genomsnitt har 8 personer besökt fritidsgården varje dag, varav 5 killar och 3 tjejer.

Typ av event/aktivitet som lockat mest besökare: badresor till Gustavsvik samt pizzakvällar.

Analys:

Efter att fritidsgården flyttade till lokalerna i Folkets hus blev det ett rejält uppsving vad gäller besöksantalet, något som senare har mattats av. Vad det kan bero på vet vi inte riktigt. Under hösten 2017 utökades sysselsättningsgraden på fritidsgården med sammanlagt 1.0 ssg för att möjliggöra öppethållande under alla vardagar. Bakgrunden till det var bland annat att det hade varit stökigt runt Folkets hus och Medborgarplatsen en längre tid och de ungdomar som tillfrågades önskade att fritidsgården skulle vara öppen alla dagar i veckan. Trots det minskade besöksantalet drastiskt under hösten (då var besöksantalet i genomsnitt 18 personer/dag) och det har fortsatt minska under våren 2018. Personalen har observerat att när fritidsgården har öppet längre tid om dagarna (vilket den hade hösten 2017) sprids besöken ut och ungdomarna "går om varandra", vilket gör att de tycker att det är tråkigare att besöka fritidsgården då "ungdomar drar ungdomar".

I satsningen på fritidsgården 2017 ingick också att fritidsledarna fick i uppdrag att ta reda på vad ungdomar i Degerfors vill göra på sin fritid. Metoderna som användes var att fritidsledarna samtalade med ungdomar på fritidsgården samt lät elever på Stora Vallaskolan besvara tio enkätfrågor. Det genomfördes även en så kallad "politiker-pizza"-kväll under våren, då kommunalråden och tjänstemän bjöds in till fritidsgården för att under avslappnade förhållanden kunna samtala med ungdomarna.

I enkätsvaren, som fritidsledarna sammanställt, framkommer det att det är ett stort antal ungdomar som inte känner till fritidsgården eller var man hittar information om vad som händer där. Många känner heller inte till vilka som jobbar där, varför personalen ser en vinst i att jobba mer uppsökande. De har märkt att uppsökande aktiviteter har gett positiva utslag i besöksstatistiken.

Under våren 2017 var det en del stora kompisgäng som besökte fritidsgården ofta, vilket självklart bidrog till den stora besöksantalökningen. De har mer eller mindre slutat besöka fritidsgården. Enligt personalen, som har frågat somliga av dem som brukade besöka gården men inte gör det längre blev svaret att ungdomarna har tröttnat samt att "där hängde man när man gick i sjuan".

Åtgärder:

Fritidsgården behöver ta ett omtag och fundera på varför besöksantalet har gått ner så mycket. Är det så att ungdomarna inte känner till verksamheten eller är det så att verksamheten inte känns intressant eller relevant för dem? Ska fritidsledarna jobba mer uppsökande? I så fall måste det ske utan att det påverkar öppettiderna, som redan idag inte är särskilt generösa. Det finns en marknadsföringsmodell som säger att det kostar väldigt mycket mer att rekrytera nya kunder än att behålla de kunder man har. Har man öppet mindre för att få fler att komma till fritidsgården är risken stor att de som ändå besöker verksamheten tröttnar och hittar på något annat att göra.

Och är det så att de ungdomar som besökte gården våren 2017 har tröttnat och verkligen inte är intresserade av att komma tillbaka så får man försöka rekrytera andra ungdomar (men självklart fortfarande hålla dörren öppen för de gamla stamgästerna).

Slutord

Det är både intressant och tankeväckande att mäta verksamheten. Kulturområdet är lite speciellt eftersom det kan vara svårt att ta fram mätbara mål. Svårt, men inte omöjligt. Vi har kommit en bit på vägen och med tiden kommer säkert nya indikatorer och mätmetoder att tas fram. Mycket gör verksamheterna bra och en del kan göras bättre. Utvecklingsområden och förbättringsåtgärder har jag redogjort för under analys-och åtgärdsavsnitten. Generellt kan man säga att vi behöver bli bättre på att använda statistiken som ett strategiskt verktyg: att ställa rätt frågor, att se till att listor är uppdaterade och korrekta, att våga mäta verksamheten i siffror. Inom kulturen är det generellt sett lite främmande att mäta på det viset och det rynkas lite på ögonbrynen åt exempelvis användningen av besöksstatistik då det bara skulle möta kvantitet och inte säga något om kvalitet. Fast det är ju ett tecken på kvalitet när något lockar många besökare och/eller utövare! Lösningen tror jag måste vara att utveckla bra mätmetoder. För vi måste mäta verksamheten. Om vi inte vet var vi befinner oss, hur ska vi då kunna ta oss dit vi vill? Det är lättare inom biblioteksområdet, där det finns en lång vana att rapportera in mycket omfattande statistik till Kungliga Biblioteket.

Man kan också säga att vi generellt sett kan bli bättre på kommunikation, både inom kulturområdets olika verksamheter och inom förvaltningen (samt övriga kommunen). Med kommunikation, respekt för och tillit till varandra kommer man långt och de utgör hörnstenarna för ett gott samarbete och en god samverkan.